

Fitxa tècnica d'actuació

Reutilització i preparació per a la reutilització a les deixalleries: requisits i criteris operatius

Fraccions	Altres fraccions	Tipus d'actuació	Reutilització i preparació per a la reutilització
Categoria	Preparació per a la reutilització i Gestió de deixalleries	Zona d'implementació	Municipis grans i mitjans

Aspectes clau

Les deixalleries tenen un alt potencial per incorporar la R i PxR perquè una part important dels materials que reben és aprofitable sense necessitat d'un tractament complex

La implementació del servei requereix definir el model d'activitat, l'espai, els tipus d'objectes i les persones destinàries.

Context

Les deixalleries tenen un paper estratègic en la prevenció de residus, ja que una part significativa dels objectes que hi arriben presenta un **elevat potencial de reutilització**, fet que permet reduir la quantitat de materials que, d'altra manera, requeririen tractament com a residu. Alhora, la reutilització i la preparació per a la reutilització reforcen el paper de les deixalleries com a **centres de recuperació de recursos** i contribueixen a millorar la sensibilització i la **conscienciació ambiental** de la ciutadania.

A aquests beneficis ambientals s'hi sumen impactes socials i econòmics rellevants. Les iniciatives de R i PxR poden **generar ocupació**, facilitar l'accés a **productes a preus més econòmics** i, habitualment, comporten uns costos de gestió reduïts, amb la possibilitat de generar ingressos que contribueixin a la sostenibilitat del servei.

REUTILITZACIÓ (R)

Operació mitjançant la qual els productes o els components de productes que no siguin residus s'utilitzen de nou amb el mateix ús per al qual van ser concebuts

PREPARACIÓ PER A LA REUTILITZACIÓ (PxR)

Operació de valorització consistent en la comprovació, la neteja o la reparació, mitjançant la qual els productes o els components de productes que s'han convertit en residus es preparen perquè puguin reutilitzar-se sense cap altra transformació prèvia

La reutilització (R) i la preparació per a la reutilització (PxR)

Criteris per a la definició de l'activitat de reutilització i preparació per a la reutilització

SELECCIÓ DE L'ESPAI

Deixalleria	Les activitats de R i PxR es fan, habitualment, al mateix recinte però en un espai diferenciat.
Espai annex a la deixalleria	El fet d'estar annex permet optimitzar la logística del transport d'objectes entre espais o naus.
Espai no annex a la deixalleria	Es pot optar per un espai extern a la deixalleria, però aquesta opció dificulta l'establiment de sinergies.

DEFINICIÓ DEL MODEL

Tipologia d'ús	Característiques	Espai	A tenir en compte
Espai d'intercanvi	Els particulars poden deixar o recollir objectes sense intercanvi econòmic. L'acord es produeix entre les persones usuàries i l'ens local actua únicament recepcionant i emmagatzemant els objectes.	Mínim 20 m ²	Si no es disposa d'una zona tancada, es poden utilitzar lones per cobrir els elements. En deixalleries: zona nova o adequació d'un espai existent.
Magatzem	Destinat a guardar objectes reutilitzables o susceptibles de PxR per tal de derivar-los posteriorment a tallers de reparació, botigues de segona mà o a persones usuàries autoritzades. No és un espai d'accés lliure ni d'exhibició i funciona amb acords amb serveis socials o entitats. L'ens local n'assumeix la gestió i l'emmagatzematge.	5–10 m ²	La superfície dependrà de la freqüència de transport a la destinació final dels elements.
Espai de reparació	Equipat amb eines per netejar, reparar o restaurar els objectes més usats. Els usuaris poden fer-ne ús lliurement o bé es pot limitar l'ús als treballadors del propi espai perquè puguin realitzar operacions de PxR.	Mínim 5 m ²	Equivalent a dos llocs de treball. La superfície varia segons persones, tasques i accessibilitat (ús intern o centre de PxR).
Botiga de segona mà	Ven objectes que ja han estat utilitzats. Si la gestió de la botiga és a càrrec de l'ens local els preus de venda són públics i es destinen a pagar el cost real del servei.	Mínim 75 m ²	Requereix zona d'emmagatzematge, zona d'exposició i punt de venda.

DETERMINACIÓ D'OBJECTES

La R i la PXR exigeixen classificar prèviament els objectes com a **productes o residus**, identificant aquests darrers amb **codi CER** i diferenciant-los entre **peril·losos i no peril·losos**, d'acord amb el reglament municipal. Amb les garanties adequades, alguns residus peril·losos poden reutilitzar-se (pintures, vernissos, tòners, etc.), i també cal considerar reutilitzables els residus inerts vinculats a la construcció (ceràmics, sanitaris, portes, finestres, etc.).

Tant en el registre d'entrada com a les estadístiques que es reportin a l'ARC, caldrà classificar els objectes (productes o residus) seguint les **categories** que s'especifiquen a continuació.

LLISTAT I DESCRIPCIÓ DE LES CATEGORIES D'OBJECTES

A Bijuteria, joies, rellotges i similars Penjolls, anells, arracades, rellotges, etc.	H Llibres Llibres
B CD, DVD, vinils, cassetes i similars CD, DVD, vinils, VHS, jocs de consola...	I Tèxtil Roba de vestir amb els complements associats: sabates, sabatilles, moneder, barrets, cinturons, bosses de mà, etc., així com roba de la llar.
C AEE - Telecomunicacions i informàtica Telèfon, fax, centraleta, ordinador, tauleta tàctil, monitor, carregadors, teclat, ratolí, impressora, etc.	J Material de nadó Cobret, trona, bressol, banyera, biberó i qualsevol altre material que no s'inclogui en AEE i tèxtil.
D AEE - Electrodomèstics de la llar Aspiradora, nevera, rentadora, despertador, rellotge, assecador de cabells, lluminàries, torradora, batidora, rentavaixel·la, raspall de dents elèctric, escalfador, etc.	K Material esportiu Bicicleta, pilota, patins, patinet, esquís, màquina d'abdominals, casc de bicicleta, etc.
E AEE - Imatge i so Altaveus, càmera fotogràfica, càmera de vídeo, televisor, TDT, reproductor de vídeo, MP3, minicadena, projector, Discman, auriculars, etc.	L Mobles Cadira, taula, sofà, escriptori, calaixera, llit, armari, prestatgeria, matalàs, etc.
F Joguines electròniques Consoles de videojoc, Scalextric, cobres teledirigits i qualsevol joguina que s'endolli o necessiti piles.	M Parament de la llar i decoració Objectes de la llar construïts amb materials diversos (vidres, ceràmica, fusta, cartró, etc.). Dins d'aquest apartat trobaríem tant vaixelles com estris de cuina, quadres, gerros, coberteria, gots, figures de decoració, miralls, etc.
G Altres joguines i jocs Peluixos, nines, ninos de plàstic, puzles, jocs de taula, cobres, cuinetes, cases de nines, gronxadors, sorreres, etc.	N Altres Barbacoa, grapadora, eines de jardí, fogons, gàbia d'animals, màquines d'escriure, escales o residus especials no inclosos en altres categories, com les pintures, etc.

Font: Diagnosi sobre la reutilització i preparació per a la reutilització a Catalunya, ARC

DETERMINACIÓ DELS USUARIS I DELS CRITERIS D'ACCÉS

Particulars	Major d'edat, residir al municipi, etc.
Activitats econòmiques	Ubicades al municipi, petites empreses, etc.
Associacions o entitats	Ubicades al municipi, objectius socials o educatius, etc.
Serveis socials	Usuari únic del servei o complementari.

TÈCNICS

- **Accessibilitat:** cal preveure espais a peu pla o amb rampes per facilitar l'accés a persones amb mobilitat reduïda i el trasllat amb carretons. També cal disposar d'un espai per a l'aparcament de vehicles que permeti la càrrega i descàrrega dels residus més voluminosos.
- **Senyalització:** es recomana col·locar un rètol de gran visibilitat, de manera que la ubicació de l'espai de R i PxR dins les pròpies instal·lacions sigui ràpida. També cal que les diverses àrees de l'espai estiguin senyalitzades per facilitar-ne l'ús.
- **Seguretat:** les instal·lacions han d'estar equipades per poder evitar els robatoris i l'accés fora de l'horari establert.
- **Instal·lacions de servei:** cal adequar la instal·lació elèctrica als nous usos.
- **Sistema informàtic:** ha de permetre registrar les entrades i sortides d'acord amb la normativa vigent i generar la documentació justificativa de les operacions realitzades.
- **Mobiliari i eines:** elements per al transport, prestatgeries, estris de neteja, eines de treball, etc.

ADMINISTRATIUS

- **Regulació:** cal adaptar l'ordenança local per tal que reguli l'activitat de R i PxR.
- **Autorització i inscripció:** en el cas que l'activitat de PxR es desenvolupi en un espai diferent de la deixalleria, cal inscriure-la al registre general de gestors de residus de Catalunya.
- **Registre:** cal implantar un sistema de registre d'entrades i sortides.
- **Voluntat del posseïdor** (en el cas de R): cal deixar constància jurídica que el posseïdor destina l'objecte a la reutilització, mitjançant un document que n'acrediti aquesta voluntat.
- **Privacitat de les dades:** cal respectar la confidencialitat de les dades emmagatzemades dels usuaris i a utilitzar-les estrictament segons la finalitat per a la qual es recullen.
- **Dades personals en dispositius:** cal comptar amb una política segura d'esborrament de la informació dels dispositius amb què es treballa.
- **Garanties:** en la venda de segona mà es pot pactar un termini de garantia inferior als dos anys (sempre que no sigui inferior a un any) i l'usuari no pot exigir la substitució del producte.
- **Assegurança:** disposició d'una pòlissa d'assegurança per a la instal·lació que inclogui el grau de responsabilitats per danys a tercers.
- **Conveni amb el SIG:** en cas d'activitat de PxR amb residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), cal que l'ens local adequi el conveni actual amb el sistema integrat de gestió.
- **Norma tècnica sobre deixalleries:** en cas d'utilitzar l'espai físic de la deixalleria, adequació a la norma tècnica específica sobre aquest equipament.
- **Reglament de funcionament:** incorporació de les activitats en el reglament de gestió de la deixalleria o reglament específic.
- **Document de lliurament i compromís:** establiment d'un protocol de sol·licitud i lliurement de productes.
- **Acords i convenis amb altres entitats:** incorporació d'un contingut mínim en els acords i convenis.

GESTIÓ

- **Personal, perfil i funcions:** disposició del personal necessari i definició de les principals funcions.
- **Horaris i calendari:** adequació dels horaris i dies d'obertura a les necessitats dels usuaris.

- **Formació:** formació del personal associat a l'activitat.
- **Modificacions en el pla de riscos laboral:** valoració del grau de risc existent i establiment de mesures preventives.
- **Noves oportunitats (reinserció laboral i voluntariat):** recull sobre noves vies de col·laboració amb entitats d'inserció social.

COMUNICACIÓ

- **Nom i marca:** identificació de l'espai amb un nom i concepte gràfic.
- **Eines de comunicació:** web, butlletí, xarxes socials, etc. per a la difusió de l'activitat.

Conclusions

- La R i la PxR compten amb un **marc clar, tant tècnic com jurídic**, per al desenvolupament de l'activitat per part d'un ens local.
- Integrar la R i la PxR a les deixalleries consolida aquests equipaments com a **centres de recuperació de recursos**, amb capacitat de generar beneficis ambientals, impulsar l'economia social i reforçar la sensibilització ciutadana envers la prevenció de residus.
- La definició de protocols, registres i sistemes d'informació és clau per garantir el **compliment normatiu i l'avaluació** dels resultats de les activitats de R i PxR.

Enllaços d'interès

[Guia per al desenvolupament d'activitats de reutilització i preparació per a la reutilització a les deixalleries i altres establiments públics de Catalunya](#)

[26a Sessió tècnica d'intercanvi d'experiències sobre deixalleries | Preparació per a la reutilització a les deixalleries](#)

